

Hvidbog

Hvidbog til Plan- og Udviklingsstrategi 2019-2030
"Lolland Lever Livet"

December 2019

Indholdsfortegnelse

Forord	3
Opsamling fra borgermødet	4
Opsamling - tema 1: Femernforbindelsen og nye muligheder for Lolland.....	4
Opsamling – tema 2: Det gode liv på Lolland	5
Opsamling – tema 3: Vækst og udvikling.....	5
Opsamling – tema 4: Social omstilling.....	6
Hørings svar	8
Skema over høringssvar.....	8
Elise Sydendal og Emma Kapetanovic: Flere uddannelser til Lolland, tak!.....	9
Tina Elisabeth Iversen: Digital infrastruktur	11
Grethe Kirstine Olsen: Kommentar til plan- og udviklingsstrategi for 2019-2030	11
Bredfjed Grundejerforening: Høring om Plan- og udviklingsstrategien	12
Kramnitze beboerforening: Borgermøde i Bangs Have	13
Ø-kontaktudvalget: Høringssvar vedrørende "Lolland lever livet. Plan- og Udviklingsstrategi 2019-2030. Forslag"	14
Kim Thers: Fejø Naturcamping	15
Richardt Peterson og Leif Peterson: energipark/hybridprojekt	16
DN Lolland: Høringssvar til PUS 2019-2030.....	17
Region Sjælland: Høringssvar til Lolland Kommunes forslag til Plan- og Udviklingsstrategi 2019-2030	19
Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse: Høringssvar vedrørende Lolland Kommunes forslag til Plan- og Udviklingsstrategi 2019-2030	20
Vejdirektoratet: Bemærkninger til Lolland Kommunes Plan- og Udviklingsstrategi 2019-2030 – Lolland Lever Livet	21
Banedanmark: Vedr. fremlagte kommuneplanstrategi 2019-2030	22
Samlet overblik over ændringer og rettelser til forslaget	23
Ændringer som følge af offentlig høring	23
Administrative rettelser og ændringer	23
Strategidelen	23
Tema 3 - Rute 9	23
Tema 3 - Et attraktivt turismeområde.....	24
Tema 4 – En stærk næste generation	24
Tema 4 – Sundhed og ældre	25
Baggrundsanalysen.....	26
Indledning	26
Uddannelse og arbejde.....	27

Forord

Forslag til Lolland Kommunes Plan- og Udviklingsstrategi 2019-2030 har været i offentlig høring fra 4. september – 1. november 2019.

Forslaget har været tilgængeligt på kommunens hjemmeside på www.lolland.dk/pus og en digital høringsportal, ligesom trykte eksemplarer har været tilgængelige på bibliotekerne i Nakskov, Rødby og Maribo.

I offentlighedsfasen har der være afholdt et borgermøde, hvor alle interesserede har haft lejlighed til at komme og spørge nærmere til forslaget. Desuden var der mulighed for at drøfte kommunens udvikling med embedsmænd og politikere.

I offentlighedsfasen er modtaget 12 hørings svar.

Hvidbogen er en samlet fremstilling af hørings svar og administrationens bemærkninger til de ændringsforslag, som Lolland Kommune har modtaget under offentlighedsfasen.

Første del af hvidbogen indeholder en opsummering af borgermødet og drøftelser og debat med borgerne på mødet. Anden del indeholder en gennemgang af de enkelte hørings svar med administrationens bemærkninger til disse. Endelig indeholder hvidbogens sidste del et samlet overblik over forslag til ændringer og rettelse til strategien, som administrationen indstiller til politisk vedtagelse.

Opsamling fra borgermødet

Lolland Kommune afholdt den 21. oktober 2019 borgermøde om forslag til Plan- og udviklingsstrategien i Bangs Have i Maribo. Efter fremlæggelsen af forslaget blev strategiens indhold diskuteret på 4 stande, fordelt med 1 stand for hvert af strategiens temaer. Hovedstrømmene i diskussionen på standene er gengivet på de følgende sider sammen med administrationens bemærkninger.

Opsamling - tema 1: Femernforbindelsen og nye muligheder for Lolland

- Der skal generelt satses på turisme.
- Rødbyhavn/Lalandia/strandområderne skal udvikles turismæssigt således at de nye muligheder udnyttes bedst muligt.
- Sats på at udbygge turistfaciliteterne overnatning, bespisning med mere i Rødbyhavn området, gerne de tyske turister. God planlægning, så Lollands andre kvaliteter natur, fred og ro kommer i spil i forhold til turismeindsatsen. Også udvikling i baglandet, herunder i området omkring den nye togstation.
- Brugen af ordet "Femernforbindelsen": Femern er ikke en dansk lokalitet, hvorfor hedder det ikke noget mere dansk – Lolland forbindelsen?
- Vigtig overvejelse, hvordan kommunen kan skabe de rammer som giver underleverandører og deres ansatte lyst til at blive på Lolland efter at anlægsfasen er afsluttet. Medarbejderne på Femern projektet skal vejledes i hvor man kan bo på Lolland, herunder de enkelte steders kvaliteter.
- Fokus på positive forandringer herunder generel bæredygtighed. Er der en kobling og evt. synergi mellem Femern projektet og scenariet om fremskudt havn ved Tårs?
- Fremme af bosætning kræver at lokal "infrastruktur" i form af fritidstilbud/kulturtilbud/uddannelsestilbud/sundhedssystem m.m. er i orden.
- Idé om en international skole i anlægsperioden som en start for at udvikle et internationalt skolemiljø på Lolland.
- Hvis den nye togstation ved Ladhavevej skal have nok brugere skal man ud over pendlere også satse på en bebyggelse omkring stationen, hvor guleroden skal være den hurtige og nemme måde at komme til og fra København via toget. Indtænke turister til og fra Rødbyhavn området i den nye togstation.
- Hvis Vestlolland skal være med i udviklingen skal Rute 9 opgraderes i henhold til Vejdirektoratets gamle plan (motortrafikvej uden om byerne).

Administrationens bemærkninger:

Emnerne på borgermødet afspejlede diskussionslyst og mange gode betragtninger og synspunkter om, hvordan kommunen bedst muligt griber vækstmulighederne, som Femernforbindelsen rummer, an.

Efter administrationens opfattelse er drøftelserne i tråd med forslagets indhold, bl.a. prioritering af, at de langsigtede udviklingsperspektiver har højest prioritet og satsningen på, at infrastrukturen får positiv betydning for områdets erhvervs- og turismeudvikling. De konkrete bemærkninger til blive taget med i det videre arbejde med revision af kommuneplanen.

Administrationen bemærker i fht. forslag om at kalde forbindelsen "Lolland forbindelsen", at alle forbindelser historisk set har fået navn efter det stræde/farvand som forbindelsen krydser. Det bemærkes også, at den korrekte betegnelse er "Femern Bælt forbindelsen", men at kommunen og andre aktører i nogle sammenhænge anvender ordet "Femernforbindelsen", fordi det er kortere.

Opsamling – tema 2: Det gode liv på Lolland

- Det gode liv skal ikke stoppe når kommunen slipper børnene efter folkeskolen, man bør søge at fastholde og inspirere børn til at flytte tilbage – fastholde deres kærlighed til hjemstavn.
- Hvordan holder vi på de unge? Men også et spørgsmål hvordan holder vi også på de ældre, så de ikke flytter ud af kommunen.
- Selvfølgelig skal Lolland skal gøres bedre. Vi er for selvdestruktive – glemmer de gode muligheder, vær opmærksomhed på at der er tilflytter og folk som trives – dem glemmer vi at tale om.
- Indpendling – hvad kan vi gøre for at få dem til at bosætte sig her.
- Forslag om at lægge et universitet på Lolland.
- Hvordan vil politikerne støtte landdistrikterne – hvordan kan landdistrikterne befrugt byerne.
- Bosætning – der må ikke skabes en ubalance mellem land og by – man skal også tilgodese aktiviteter i landdistrikterne, derfor skal man ikke samle alt i byerne, for så begynder affolkningen i landdistrikterne først.
- Landdistrikterne skal arbejde hårdere for det frivillige arbejde.
- Låneproblemer i landdistrikterne medfører dårlige boliger fordi der ikke kommer penge til vedligeholdelse. Derfor flytter der ikke nye til – det er deprimerende cirkel – mangler politisk stillingtagen og en strategi. Hvordan får man hjulpet så der også kan ske finansiering på landet.
- Hvordan stiller kommunen sig til det almene boligbyggeri. De almene boliger er billige, det betyder noget for borgerne.
- Der savnes visioner og nytænkning i lokalplanerne i boligområderne i Maribo – grønne miljøvenlige huse.
- Biografen kilen – en snaptagsløsning. Byudvikling skal ske respekt for de gamle værdier.
- Der bør være en bedre dialog inden byrådet nedlægger kulturhuse m.m. Der mangler et forum for drøftelser.
- Der er mangel på arbejdskraft – der er brug for en anden strategi – f.eks. SOSU assistenter. Der skal fokuseres på kvinderne, det vil være afgørende for hvor familien bosætter sig. Kommunen har selv indflydelse på netop SOSU.
- Også tænke på indvandrere – det er en menneskelig ressource, der er brug for en udviklingsstrategi, hjælpe med sprog m.v.
- Naturen – skal også være der hvor borgerne bor – men husk også værdien af grøftekanterne.

Administrationens bemærkninger:

Emnerne vidner om interesse for at få talt områdets kvaliteter op (bo, leve) og fokus på og synliggørelse af områdets beskæftigelsesmuligheder (bosætning, uddannelse, job, karriere) og at byudvikling, lokalplanlægning og natur er væsentlige emner for alle, uanset om man bor i by eller på land. Emnerne er afspejlet i forslag til strategien og giver ikke anledning til ændringer i strategien.

Opsamling – tema 3: Vækst og udvikling

- Nye sommerhuse – vedligeholdelsesfrie – ude i naturen – Nye sommerhuse i naturnære omgivelser.
- Prioriter sydvej fra Rødbyhavn til Kramnitse.
- Brug Rødbyhavn til lystbådehavn med tilhørende ferieby – eller andre kvalitetsmæssige overnatningsmuligheder.
- Gør den blå landevej billigere så øerne er med og attraktive turismedestinationer.
- Nye campingpladser med attraktive faciliteter.
- Hvorfor er Kragenæs ikke udpeget som turismecentre.
- Kigge mod Tyskland og se på hvad de gør for turisme dér.
- Arbejde med cykelturisme og fisketurisme.

- Indlede dialog med de store erhvervsaktører i kommunen fx sukkerfabrikken, om de vil flytte til produktionshavnen.
- Hvor og hvordan synliggør vi vores eksisterende erhverv – fx jordbrugserhverv – dét vi gør i forvejen?
- Satse mere på Holeby som et erhvervsområde
- Ordning som forsøgskommune med udleje af sommerhuse til tunnelarbejdere – helårs. Forsøg kunne vænne sommerhusejere på Lolland til at leje deres huse ud.
- Mangler noget om infrastruktur – tog og bus, også set i lyset af den ældre befolkning.
- IT-stukturen på Lolland kan fortsat være et problem, i hvert fald hvis der er brug for tunge programmer. Der mangler også job inden for den branche.

Administrationens bemærkninger:

Emnerne fortæller om en bred diskussion om vækst og erhvervsudvikling. Herunder udvikling af Lollands sydkyst, sommerhusudlejning, synliggørelse af eksisterende erhvervsområder, fysisk og digital infrastruktur mv.

Turismecentrene er en del af turismens hovedstruktur, der består af hovedbyerne Nakskov og Mariibo, de to turismecentre Bandholm og Rødby, de tre turistområder og de to naturparker. Turistcentre er udpeget med vægt på, at disse har flest besøgende turister og deres placering i nærhed af de to største turistattraktioner i kommunen. Kragenæs ligger inden for turistområdet, der dækker Nordlolland og øerne, hvor Kragenæs har en central placering.

Strategiforslaget dækker i store træk emnerne på borgermødet. Drøftelserne afføder ikke behov for at ændre forslaget.

Opsamling – tema 4: Social omstilling

- Forsørgelsesudfordringen handler ikke kun om ældre – det er også udsatte tilflyttere.
- Det går ret godt med at få flere ind på arbejdsmarkedet i øjeblikket. Afgørende hvordan vi får børn og unge med. Rehabilitering skal være en naturlig del af moderne pleje og velfærd, og den retning går udvikling hele tiden.
- Vi er det mest feudale samfund i landet. Vi har noget af det mest fantastiske landbrugsområde i verden. Kan vi ikke kombinere det: Få flere udsatte i beskæftigelse i f.eks. flexjob, for der er brug for arbejdskraften i landbruget. Huske at tilpasse samfundet til de mennesker der er. Der skal være plads til alle typer mennesker i vores samfund.
- Støt op om udsattes individuelle behov (boglige behov, social udvikling f.eks.) så de kan blive en del af fællesskabet. De ældre skal aktiveres allerede, når de går på pension. Der skal være rammer for at leve et aktivt liv, det skal være mere fleksibelt, end det er i dag. Tilbud til mennesker i hele kommunen, også i de tyndt befolkede områder.
- Lollands stærke håndværksmæssige kultur. Det skal vi bygge på: Vigtigt at fokusere på, hvordan folk kommer igennem. Blive bedre til at håndtere f.eks. ordblindhed, der er en skjult udfordring for unge. Alle skal have en god hverdag uden mobning og nederlag, hjælp dem videre til ordentlig uddannelse.
- Der er en grad af selvhjulpethed, når man flytter til, men der skal tages hånd om udfordringerne, når sundhedstilstanden bliver dårligere. Der skal være kompetent personale, der kan håndtere de udfordringer, der opstår. Tilstrækkeligt kvalificeret personale er en udfordring, der skal være fuldt fokus på uddannelse og rekruttering.
- Virksomhederne har rekrutteringsproblemer – mulighed for helt anden indstilling til at få svage borgere i gang. De næste ti år er vi sikret efterspørgsel på arbejdskraft – også selvom der kommer recession i resten af landet.
- Vi har landets ældste sogn, så lad os gøre en dyd ud af det. Lav nogle gode tilbud, otiumshuse, hvor man kan leve aktive liv, så folk bliver boende, f.eks. på Femø.
- Seniorbofællesskaber er en god måde til at skabe aktivitet og selvhjulpethed.
- Seniorbofællesskaber kan også bygges i den almene sektor.
- Vi vil gerne bygge dem i den almene sektor, men det kræver en kommunal politik på området. Ønsker man at prioritere det i kommunen?

- Gør seniorboliger integreret med f.eks. børnehave eller dagpleje, hvor det sociale mellem børn og gamle kan agere sammen. Det skal også være ude i landdistrikterne.
- Dårlig lægedækning er en udfordring. Læger skal tvinges til en praktikordning, det kræver pres på Folketinget.

Administrationens bemærkninger:

Debatten kredsede om emner som sociale udfordringer på Lolland, udgiftspres og bredere sammenhænge med mobilisering af lokalsamfund, frivillighed, hvordan vi får mere selvhjulpne borgere og behov og muligheder i boliger og fællesskaber for seniorer og ældre mv.

De drøftede emner, dilemmaer og mulige handlingsveje er afspejlet i forslaget og strategien foreslås ikke ændret.

Høringssvar

Der er indkommet i alt 12 høringssvar. Høringssvarene er afgivet af 5 borgere, 2 beboer-/grundejerforeninger, Ø-kontaktudvalget, DN Lolland og 3 regionale og statslige myndigheder.

Kommunen har modtaget bemærkninger/indsigelser digitalt, via høringsportal, og skriftligt på e-mail. Skemaet nedenfor giver overblik over høringssvarene og sammenhæng med udvalgte dele af strategien. BaneDanmark er udeladt i skemaet, da de har afgivet høringssvar om ikke at have bemærkninger til strategien.

En del af bemærkningerne til forslag til strategien handler om emner, der arbejdes videre med i kommuneplanen. Skemaet nedenfor giver et overblik over, hvem der er kommet med bemærkninger til hvad.

På de efterfølgende sider gennemgås de 12 høringssvar med administrationens bemærkninger.

Skema over høringssvar

	Tema 1. Femernforbindelsen og nye muligheder for Lolland	Tema 2. Det gode liv på Lolland	Tema 3. Vækst og udvikling	Tema 4. Social omstilling	Elise Syddendal og Emma Kapetanovic	Tina Elisabeth Iversen	Grethe Kirstine Olsen	Bredfyed Grundejerforening	Kramnitze Beboerforening	Ø-kontaktudvalget	Kim Thers	Richardt Peterson og Leif Peterson	DN Lolland	Region Sjælland	Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelsen	Vejdirektoratet
By og land		X		X	X					X	X			X		
Færgedrift		X								X						
Nakskov havn			X										X			
Digital og fysisk infrastruktur		X	X			X				X				X		X
Femern, forland	X												X			
Femern, ny station	X												X			
Grøn omstilling, klima			X										X	X		
Turismeudvikling		X	X					X	X	X			X	X		
Sommerhuse,		X	X					X			X		X			

camping															
Byfornyelse og kulturarv		X					X								
Solcelleanlæg			X								X	X			
Vindmøller			X								X	X	X	X	
Grønt Danmarks kort		X										X			

Elise Sydendal og Emma Kapetanovic: Flere uddannelser til Lolland, tak!

Lolland Kommune har en planstrategi i høring, som skal sætte kursen frem til 2030. Til den tid er Femernbæltforbindelsen taget i brug, og Lolland ligger pludselig en god times togkørsel fra Hamburg. Unge mellem 20 og 30 år er imidlertid stort set fraværende i oplægget til planstrategien, og det er egentlig bare ret ærgerligt efter vores mening.

Allerførst et par ord om os. Vi er unge og vokset op henholdsvis i Nakskov og på Fejø og har begge fået mulighed for at få gode studenterjob hos arkitektvirksomheden By og Landskab, hvor vi også er blevet gode veninder. By og Landskab er inspirerende arbejdsplads, der har til huse i en fredet ejendom på Axeltorv i Nakskov. Vi er nu begge flyttet til København, hvor vi er i gang med vores respektive videregående uddannelser. Vi er faldet godt til i København og har begge fået mulighed for at fortsætte vores studenterjob på By og Landskabs kontor midt i København.

Vi trives som nævnt rigtig godt i hovedstaden, men sagen er jo egentlig den, at det danske samfund har besluttet at tvangsflytte os. Det er i København, vi har fundet de videregående uddannelser og det attraktive studentermiljø, som vi efterspørger – så vi skulle hertil, om så vi ville det eller ej. Men hvorfor skal de videregående uddannelser kun kunne lokaliseres i de store byer?

Ældre generationer påstår, at vi unge fravælger provinsen, og at det er nyttesløst at forsøge at holde os på Lolland, da "de unge bare vil til storbyen". Men hvornår har nogen spurgt os? Storbyen har for unge også masser af ulemper. Der er eksempelvis mangel på betalelige boliger, byerne er generelt dyre at leve i, naturen er begrænset, og så skal man også være begejstret for rigtig mange mennesker på ikke særlig meget plads, hvis man skal kunne lide at bo her. På den anden side er der et stort ungdomsfællesskab i storbyerne, og Lolland må altså gøre en aktiv indsats, hvis man ønsker at holde ungdommen i live.

Vi mener helt klart, at det kan betale sig at gøre en massiv indsats for at opretholde en ungdom på Lolland. Vi har i hvert fald et forslag til en måde, hvorpå man kunne hjælpe det på vej: Udflyt relevante videregående uddannelser til Lolland.

Der er mange videregående uddannelser, som kunne få et løft i kvalitet ved at være placeret på Lolland. Hvorfor ligger landbohøjskolen midt på stenbroen og ikke midt i landets bedste landbrugsjord med en stolt landbrugstradition? Hvorfor ligger videregående uddannelser inden for den grønne omstilling ikke på Lolland, der producerer 10 gange mere grøn strøm end indbyggere og de ret energitunge virksomheder kan bruge selv? Hvorfor ligger der ikke en afdeling af Arkitektskolen på Lolland, således at fremtidens formgivere og byplanlæggere kan komme med kvalificerede bud på provin-

sens fremtidige energirigtige byggeskik? Disse uddannelser ville være oplagte at flytte til Lolland, og så skal de unge nok følge med.

Hvorfor er det så vigtigt i en kommunal planstrategi? Svaret er helt enkelt og handler om at gøre Lolland langtidsholdbar. Hvis der ikke satses mere målrettet på videregående uddannelser i landdistrikter som Lolland, går man glip af bosætning og ny viden. Vi tror ikke på, at det giver mening kun at satse på, at unge som os skal flytte tilbage efter endt uddannelse. På trods af vores fantastiske opvækst på Lolland og vores rodfæstede kærlighed til øen, så er situationen sandsynligvis en anden, når vi har færdiggjort vores uddannelser. Til den tid er vi etablerede med gode netværk, venner og familie, nogle af os bor sammen med kæresten, og nogle af os har måske fået børn.

Derfor er det vigtigt at der satses på udflytning af eksisterende videregående uddannelser og etablering af nye. De to runder med udflytning af statslige arbejdspladser har vist, at det i nogen grad er muligt at bryde vaner op. Det er dog meget lettere med unge, som ikke er etablerede på samme måde som de færdiguddannede med ægteskaber og børn.

Vores konklusion er derfor, at man må satse målrettet på udflytning af uddannelser. På denne måde kan Lolland i højere grad blive attraktiv for unge generelt, og på denne måde kunne man faktisk ændre på den nuværende struktur, hvor unge - om de vil det eller ej - må til storbyen for at kunne videreudanne sig.

Flere uddannelser til Lolland gøres ikke uden medvirken fra Christiansborg, og det kan være nemt for Lollands politikere blot at vente på, at "nogen gør noget oppefra". Vi beder jer bare om ikke at vente, men tage initiativ og presse på - allerede nu. Har I brug for unge alliancepartnere, der vil gå vejen sammen med jer, så kontakt os endelig. Selvom vi selv bor i København i dag, ønsker vi, at strømmen af videbegærlige unge gik fra alle hjørner af Danmark til Lolland som en helt naturlig bevægelse. Det ville være godt for Lolland, og det ville være godt for Danmarks unge.

Elise Sydendal, 20 år

Emma Kapetanovic, 21 år

Administrationens bemærkninger:

Unge beslutning om at flytte til en bestemt landsdel drives typisk af job, uddannelse og personlige relationer til området. På lokalt og landsniveau er tendensen, at unge flytter fra landkommuner til de store uddannelsesbyer for at videreudanne sig.

Lolland Kommune er enig i, at fastholdelse og udbygning af lokale uddannelsesstilbud er afgørende for at styrke bosætningen på Lolland.

Fraflytningen af unge under uddannelse er omtalt på side 18. Her fremgår det, at der som en del af den sociale omstilling skal ske løbende tilpasning af uddannelser. Samtidig fremhæves målet om at styrke uddannelsesniveaet og synliggøre lokale job- og karrieremuligheder på Lolland for unge og omverdenen, hvilket omtales på side 10. Det bemærkes også, at den kommunale bosætningsindsats allerede sigter på at fortælle nyuddannede om karriere på Lolland. Tiden vil vise, om indsatsen - og udsigten til mange jobmuligheder i årene fremover - kan medvirke til, at flere unge fra Lolland får øjnene op for mulighederne og vælger at flytte tilbage til deres hjemstavn.

Udflytning af videregående uddannelser er et landspolitisk område, som Lolland Kommune ikke har rådighed over, men kan søge at interessepåvirke. At få flere uddannelser til Lolland er et vigtigt element i interessevaretagelse over for det landspolitiske niveau. Emnet indgår allerede i kommunens lobbyarbejde over for regeringen, hvis denne tager initiativ til udflytning af flere statslige arbejdspladser og/eller lokale uddannelsesstationer.

Bemærkningerne giver samlet set ikke anledning til at ændre i forslaget, men de konkrete bemærkninger vil indgå i det videre arbejde.

Tina Elisabeth Iversen: Digital infrastruktur

Som super glad flexbolig ejer på Lolland og erhvervsaktiv i København, vil jeg gøre opmærksom på, at en højhastigheds internetforbindelse og optimal mobildækning er nødvendig for alle. I særdeleshed for nuværende beboere og virksomheder, idet fastholdelse er lige så vigtig som tiltrækning. Jeg vil også gøre opmærksom på, at digitalisering generelt i offentlig administration er super vigtig, og har potentiale til at effektivisere og gøre flere ting smartere end bare i hjemmeplejen. I 2030 kan vi formentlig gøre rigtig meget uden at møde op fysisk på et rådhus. Den rejse frem mod 2030 skal allerede nu planlægges, og bør derfor have større vægt i planen.

Administrationens bemærkninger:

Administrationen er enig i, at en god digital infrastruktur er afgørende for både fastholdelse og tiltrækning af virksomheder og borgere. Den digitale infrastrukturens betydning for erhverv og bosætning er omtalt på side 17 i forslaget.

Ifølge en national og landspolitisk målsætning skal alle boliger og virksomheder i Danmark have adgang til bredbåndshastigheder på mindst 100/30 Mbit/s. Energistyrelsens evaluering af bredbåndspuljen fortæller, at udfordringen er størst i Region Sjælland, hvor dækningsprocenten for boliger og virksomheder er 87% i 2019.

Udrulningen af den digitale infrastruktur i Danmark gennemføres alt overvejende på markedsvilkår, uden offentlige tilskud. Energistyrelsens bredbåndspulje kan efter nærmere kriterier ansøges om tilskud. Gennem en årrække har Lolland Kommune haft fokus på bredbånd- og mobildækningsproblematikken, og spørgsmålet behandles løbende politisk. Lolland Kommune deltager i et tværkommunalt samarbejde gennem Region Sjælland, der har nedsat en digital taskforcegruppe. Samarbejdet arbejder bl.a. med interessevaretagelse over for det landspolitiske niveau med fokus på en forbedret digital infrastruktur, men også at lære af hinanden så der udvikles en best practice-kultur. Derudover har kommunen en lokal indsats, som formidler information til borgere og virksomheder i kommunen om, hvornår nye bredbåndspuljer åbner, ligesom der afholdes informationsmøder om puljen for samme målgruppe. Endelig mødes kommunen også løbende med flere forskellige operatører, der gennemfører udrulning af digital infrastruktur. Dels for at påpege områder med potentiale/udfordringer, dels for at være orienteret om det private erhvervslivs planer for udrulning.

Styrkelse og forbedring af den digitale infrastruktur indgår i kommunens samlede interessevaretagelse over for det landspolitiske niveau. Bemærkningerne giver ikke anledning til ændringer i strategien.

Grethe Kirstine Olsen: Kommentar til plan- og udviklingsstrategi for 2019-2030

Vedrørende strækningen nord for og parallelt med Østergade i Maribo (gågaden) fra P. Hattens bygninger til p-pladsen ved Gartnervænget:

Her ligger spændende bevaringsværdige fabriksbygninger, små haver, baghuse - pas på herligheden - det skrider på nænsom restaurering og bevaring for fremtiden. OGSÅ HAVERNE BØR VÆRNES. Strækningen kunne blive en kreativ gang- og cykelsti fra Jernbanegade til Gartnervængets p-plads. I fabriksbygningerne og baghuse kunne der indrettes ejer/lejeboliger, butikker og caféer, (incl. musiksted), biblioteket og musikskolen kunne flyttes hertil, for biblioteket bør placeres i centrum (synergi-effekt), haverne bør bevares som grønne oaser. Forbindelsen/samhørigheden til gågaden fastholdes via de mange åbne porte, som ligesom nogle steder i Køge kan låses af om aftenen, så beboerne får ro. Jeg ved godt, at denne plan forudsætter medvirken fra de private ejere og vel også lokalplan, men en realisering af mit forslag vil være nam-nam for ikke mindst de veluddannede yngre tilflyttere fra hovedstadsområdet, som Lolland drømmer om at få hertil. Maribo Boldklub bør fortsat have lov til at ha deres butik/loppemarked. Det passer til "latiner-kvarteret".

Venlig hilsen Grethe Kirstine Olsen

Administrationens bemærkninger:

Byernes fremtræden har stor betydning for den generelle opfattelse af Lolland Kommune og fastholdelse og tiltrækning af nye borgere.

Af strategiens side 11 fremgår det, at kommunen i 2030 fortsat skal have levende købstæder og byrum til gavn borgere, detailhandel og turister. Kommunen arbejder med prioriteret med fysisk udvikling, by- og områdefornyelse og udviklingsplaner.

Kulturmiljøer og bevaringsværdige bygninger i de to købstæder vil blive behandlet nærmere i processen med kommuneplansrevisionen.

Bredfjed Grundejerforening: Høring om Plan- og udviklingsstrategien

Bredfjed Grundejerforening har med interesse læst forslag til Plan- og Udviklingsstrategi 2019-2030.

Under afsnittet "Et attraktivt turismeområde" (side 15) omtales behov for nye udstykninger til ferieboliger – særligt er nævnt, at kommunen påtænker at omplacere 26 ha uudnyttede sommerhusarealer til mere kystnære områder øst for Dannemare og øst for Kramnitse.

Bredfjed Grundejerforening ser med bekymring på om denne strategi vil betyde yderligere udstykning ved Bredfjed. I forvejen blev der foretaget en kraftig udvidelse af området i midten af 00'erne, og grundejerforeningens bekymring går på om yderligere udvidelser her, vil medføre en "tivolisering" af området for at tiltrække ekstra turister. Bredfjed Strand er ved sin beliggenhed kendetegnet ved et meget roligt sommerhusområde – blandt andet som følge af, at den eneste vejadgang til området er ad en godt firekilometer blind vej fra Rødbyhavn – Nakskov landevej. Bredfjed Grundejerforening ønsker meget kraftigt at fastholde denne status, hvor skrækscenariet er en udvikling, som gennem årene har fundet sted i Marielyst på Falster, hvor mangfoldige virksomheder og servicefunktioner har tiltrukket et stort klientel med megen uro og vold m.v. til følge. En udvidelse af sommerhusområdet i Bredfjed vil endvidere medføre væsentlig flere administrative og praktiske opgaver for grundejerforeningen, hvor vores erfaring desværre viser, at den opgave ønsker Lolland Kommune ikke at være med til at løse.

Bredfjed Grundejerforening håber, at ovennævnte bemærkninger vil indgå i det videre arbejde med Plan- og Udviklingsstrategi 2019-2030.

Med venlig hilsen
Jens Ahm
Bredfjed Grundejerforening

Administrationens bemærkninger:

Kommunen ønsker at styrke de eksisterende sommerhusområder og kunne tilbyde attraktive sommerhusområder til gavn for både danske og udenlandske turister og lokale sommerhusejere.

Turisme er et centralt element i strategiens ambition om at skabe vækst på Lolland. På side 15 nævnes målet om, at Lollands sydkyst i 2030 er et attraktivt turismeområde. Sydkystens potentiale som en turistdestination skal forløses, og det fremhæves, at den faste forbindelse til Tyskland øger muligheden for at tiltrække flere tyske turister til vores landsdel.

I forslaget nævnes der omplacering af 26 ha uudnyttede sommerhusarealer. Der er rettelig tale om, at der sker omplacering af 48,4 ha sommerhusgrunde til mere attraktive, kystnære beliggenheder ved sydkysten. I september 2019 gav Erhvervsstyrelsen ved landsplandirektiv adgang til at lokalplanlægge for op til 168 nye sommerhusgrunde (svarende til 48,4 ha) mod at tilbageføre et tilsva-

rende areal med 278 sommerhusgrunde. Der er således ikke tale om, at der er udlagt flere sommerhusområder i Lolland Kommune. Der er tale om at omplacere eksisterende arealer til mere attraktive og kystnære beliggenheder, som er velegnede til at opføre moderne sommerhuse. Angivelsen af korrekt ha, der bliver omplaceret, foreslår administrationen rettet i strategien.

Turismeudvikling er i kommunens optik erhvervsudvikling. Sommerhusmarkedet på Lolland er kendetegnet ved lav omsætningshastighed og lave udbudspriser. Der er derfor behov for udviklingstiltag for at udvikle og forny sommerhusområderne.

Erfaringer inden for destinationsudvikling viser, at nye tilbud helst skal bygge videre på eksisterende turismefaciliteter og attraktioner, altså med geografisk udgangspunkt i de eksisterende områder. I Lolland Kommune er de største turismefaciliteter på sydkysten (Lalandia) og Bandholm (Knuthenborg). Det udelukker dog ikke, at der kan foregå turismeudvikling andre steder i kommunen. Kommunen har forståelse for, at sommerhusejere værdsætter rolige omgivelser som en kvalitet i sommerhusområder. Administrationen vil inddrage synspunktet og hensynet til beboerne i sommerhusområder i det videre arbejde med turismeudvikling.

Strategien angiver kun de centrale planstrategiske hovedlinjer i turismeudviklingen. Byrådet har prioriteret destinationsselskabet Visit Lolland-Falster, der som nævnt i strategien spiller en central rolle i at udvikle Lolland som turismedestination. Visit Lolland-Falster udmønter og varetager arbejdet med de aktuelle planer for udvikling af Lolland-Falsters turismepotentiale.

Bredfjed grundejerforenings bemærkninger vil blive inddraget i det videre arbejde. Bemærkninger giver i lyset af ovenstående ikke anledning til at ændre i strategien. Der foretages rettelse på side 15 med korrekt angivelse af de 48,4 ha omplacerede sommerhusudlæg.

Kramnitze beboerforening: Borgermøde i Bangs Have

Hej,

min kasserer og jeg fra Kramnitze beboerforening, var desværre begge forhindrede i at deltage i borgermødet, i Bangs Have i mandags.

Vi ville ellers begge meget gerne have deltaget.

Nu slår det mig at der kan sendes evt. forslag helt frem til 1/11- 2019, og der har været et ønske fra vores medlemmer, i forbindelse med opstillingen af monument på Kramnitze Havn.

Ønsket består i også at få nogle flere borde/ bænke opstillet rundt omkring det ny monument, til gavn især for cykelturismen, så man kan sætte sig og spise sin evt. madpakke eller andet. Det ene bord/ bænke sæt der står er hurtigt optaget i turistperioder.

Mvh.

Connie Renard Bendtsen

Formand

Kramnitze Beboerforening

Administrationens bemærkninger:

Et centralt pejlemærke i strategien er udvikling af turismen i Lolland, som en vej til at skabe vækst. Opstilling af et digepælsmonument i Kramnitze er i tråd med ambitionen om gøre sydkysten til en attraktiv turismedestination.

Arbejdet med digepælsmonumentet gennemføres i samarbejde med et arkitektkontor, hvor der også er tæt dialog med naboer og beboerforening i Kramnitze. Det konkrete spørgsmål om at få bord-bænke faciliteter i tilknytning til monumentet indgår i det fortsatte arbejde.

Bemærkningerne fra Kramnitze Beboerforening giver ikke anledning til ændringer i strategien.

Ø-kontaktudvalget: Høringssvar vedrørende "Lolland lever livet. Plan- og Udviklingsstrategi 2019-2030. Forslag"

Hvis man søger på "øerne" i den nu foreslåede Plan- og Udviklingsstrategi 2019-2030, så finder man tekst om Maribosøerne. Hvis man søger på "øer", så finder man tekst om bomiljøer og kulturmiljøer. Øerne Femø, Fejø og Askø er som ikke eksisterende i Plan- og Udviklingsstrategien. Ved ikke at nævne øerne placeres vi uden for prioriteringer og strategier. Dette ønsker vi hermed rettet op på.

Lolland kommune har et særkende med hele 3 beboede småøer. Dette ser vi gerne synliggjort og understøttet i Plan- og Udviklingsstrategien. Vi oplever en øget interesse for øerne udefra.

Bosætningskurverne fra 2017 til 2019 er positive for alle 3 øer. Befolkningstilvæksten er for Askø-Lilleø på 5%, Femø på 6% og for Fejø er den på hele 9%. Vi ønsker at være synlige og at være en del af byrådets visioner for fremtiden.

En stabil færgedrift og princippet om "Den blå landevej", hvor det ikke koster mere at sejle til en ø end køre på landevejen, bør være en synlig og målrettet indsats.

Vi ønsker eksisterende tekst suppleret som følgende (red.: ændringsforslag i eksisterende tekst fremgår med gult):

Side 11: Prioriteret by- og boligudvikling de kommende 10 år
I 2030 skal Lolland kommune fortsat have stærke lokalsamfund, beboede øer med helårssamfund, levende købstader og byrum til gavn for borgere, detailhandel og turister.

Side 11: By og land er hinandens forudsætninger
Lolland er en geografisk stor kommune med historiske købstæder, mange landsbyer, beboede småøer og store landdistrikter.... Lolland Kommune vil fortsat prioritere at udvikle kommunens landdistrikter, øer og landsbyer til fremtidens behov.

Side 13: Borgernær natur
I andre områder vil borgerne kunne få storslåede naturoplevelser, f.eks. på færgefart til Femø, Fejø og Askø-Lilleø, sejleture på naturpark Maribosøerne og naturpark Nakskov Fjord, vilde heste i Saksfjed Inddæmning samt opleve ny pionernatur etablere ..

Side 15: Et attraktivt turismeområde
..Med kysten, havet, naturen, kulturen, de lokale fødevarer, attraktive oplevelses- og aktivitetsmuligheder og kommunens grønne profil er der et rigtig godt udgangspunkt at arbejde videre med.

Side 17: Styrket fysisk og digital infrastruktur. Nyt afsnit med overskriften:
Den blå landevej og færgedrift
Udrulningen af principperne for Den Blå Landevej er vigtig for vores øer. Det skal ikke koste mere at sejle til de beboede øer, end at køre på landevejen. En stabil færgedrift til Femø, Fejø og Askø-Lilleø er prioriterede infrastrukturprojekter for Lolland Kommune.

Ovenstående forslag til tilføjelser er også vedhæftet i dokument, hvor ændringer er markeret med gult.

Venlig hilsen

Anne-Grethe Laursen og Christina Brydegaard På vegne af ø-repræsentanterne i Ø-kontaktudvalget

Administrationens bemærkninger:

Ø-kontaktudvalgets høringssvar var ledsaget af selvstændigt dokument, hvori de konkrete ændringsforslag er markeret med farve og denne er indarbejdet i høringssvaret ovenfor, her blot med grå farvemarkering. Det vedhæftede dokument er herefter udeladt for at undgå gentagelse. Administrationen bemærker følgende til Ø-kontaktudvalgets høringssvar:

Øerne i Smålandshavet – Fejø, Femø og Askø-Lilleø – udgør et aktiv i Lolland Kommune med engagerede lokalsamfund og levende fællesskaber, og bosætningen til øerne har gennem nogle år været positiv. Den manglende brug af ordet "øer" i planstrategien er ikke udtryk for, at lokalsamfundene på øerne ikke har prioritet.

På side 11 indeholder forslag til strategien mål om, at Lolland Kommune i 2030 fortsat skal have stærke lokalsamfund. I afsnittet "By og land er hinandens forudsætninger" fremgår det, at Lollands geografi rummer en alsidig sammensætning af historiske købstæder, landsbyer og landdistrikter. Det fremhæves, at delene hænger sammen, og at velfungerende byer, attraktive bomiljøer og naturoplevelser er vigtig uanset hvor man bor. Kommunen anerkender herved, at alle dele af kommunen – hvadenten der er tale om byer eller landdistrikterne, ikke mindst vores smukke øer i Smålandshavet - er en vigtig del af kommunens geografi.

Af strategiforslaget fremgår, at der stadig er behov for gode og velfungerende landsbyer og landdistrikter, og som det fremgår på side 11, vil kommunen derfor arbejde med udvikling af landdistrikter og landsbyer til fremtidens behov. Videre nævnes, at kommunen vil understøtte lokalt liv, engagement og aktivitet.

Ø-kontaktudvalgets ændringsforslag om at omtale øerne i de to afsnit "Prioriteret by og boligudvikling de kommende 10 år" og "By og land er hinandens forudsætninger" foreslås indarbejdet i strategien som foreslået af Ø-kontaktudvalget.

Ø-kontaktudvalget har også et konkret ændringsforslag til side 13, som handler om at udvide eksemplet på storstæede naturoplevelser til at omfatte færgefart til øerne i Smålandshavet. Eksemplet foreslår administrationen indarbejdet som foreslået af Ø-kontaktudvalget.

Ø-kontaktudvalget foreslår videre at tilføje "havet" til opregningen af styrker på turismeområdet (side 15). Administrationen foreslår, at eksemplet bliver udvidet som foreslået af Ø-kontaktudvalget.

For så vidt angår forslaget om at tilføje nyt afsnit med overskriften "Den blå landevej og færgedrift", er kommunen enig i principperne for den blå landevej. Efter administrationens opfattelse bør forslaget ikke indarbejdes i strategien (se næste afsnit om baggrund), men kommunen er enig i at fuld finansiering af færgedrift til øerne er en vigtig dagsorden som kommunen sammen med øerne vil kæmpe for at få igennem på Christiansborg.

I administrationens optik bør planstrategien ikke forpligte kommunen til et bestemt serviceniveau. Baggrunden herfor er det overordnede princip (strategiforslagets side 6) om, at servicestrukturen skal tilpasses befolkningsudviklingen og bosætningsmønstre.

Administrationen foreslår, at Ø-kontaktudvalgets ændringsforslag til strategiens side 11, 13 og 15 bliver indarbejdet.

Kim Thers: Fejø Naturcamping

Pladsen har skiftet ejer.

Ny ejer har opsagt samtlige 20 lejere. Heraf 5 med folkeregisteradresse på pladsen.

Alle 20 lejere skal forlade stedet 1.1.2020. De fem med folkeregisteradresse, skal med 3 måneder varsel finde ny bolig. Der er ikke noget i Camping reglementet der siger vi ikke har kunnet bo med folkeregister adresse på Fejø Naturcamping. Blot man er væk bestemte perioder af vinteren. Løsningen ligger lige for: Ejer, kommune og interesserede lejere bor fortsat på Fejø Naturcamping. I et begrænset område. Ny ejer får mulighed for at gennemføre sit projekt: Beduintelte, sheltere og kun telte.

Administrationens bemærkninger:

Administrationen bemærker, at problemstillingen ikke er et planstrategisk tema.

Fejøl Naturcamping er beliggende inden for kommuneplanramme "360-R10 Fejøl campingplads", og der er ikke planer om at ændre kommuneplanrammen hverken fra ejers eller kommunens side. Forholdet mellem ejer og lejere er et privatretligt forhold, som ikke indgår i en planstrategi.

Bemærkningerne giver ikke grundlag for at ændre i strategien. Den konkrete sag er under behandling i Teknik- og miljøforvaltningen, hvortil man henviser.

Richardt Peterson og Leif Peterson: energipark/hybridprojekt

I forbindelse med Lolland Kommune d. 29. august 2019 har vedtaget "Forslag til Plan- og udviklingsstrategi 2019-2030" Har vi følgende forslag!

Ved Nybølle Hede på det nordvestlige Lolland står i dag en vindmølleklynge på seks møller. Her ud over, står der en mølle lidt sydligere.

Vi er fire lodsejere der ønsker området udpeget, således det giver mulighed for at etablere en energipark/hybridprojekt bestående af vindmøller, solceller og minivådområde m.v.

Her ud over tænkes også på et projekt til lagring af energi.

Området udgør stort set hele arealet beliggende nord for husmandsvejen ud mod kysten.

Da området vender mod nord - Smålandshavet - vil det minimere evt. gener, til borgere der bor uden for området.

Havet bliver nærmeste nabo.

Vedhæftet:

Brev dateret 29 oktober 2018 med underskrifter.

Brev dateret 29 februar 2019.

Venlig hilsen
Richardt Peterson
Leif Peterson

Administrationens bemærkninger:

Høringssvaret var vedhæftet dokumenter med kopi af korrespondance til kommunen er udeladt her, da de ikke vurderes at have relevans for spørgsmålet om ændringer i strategien. Det vedhæftede materiale drejer sig i lighed med høringssvaret om et forslag om at udpege en række arealer langs Husmandsvejen ved Hørslunde til det beskrevne formål. Dokumenterne er underskrevet af personer, der har afgivet høringssvar, samt en tredje lodsejer.

I det kommende arbejde med revision af kommuneplanen vil der blive kigget nærmere på udpegning af områder til formålet. Forslaget giver ikke anledning til at ændre i strategien.

DN Lolland: Høringssvar til PUS 2019-2030

DN Lolland sender hermed høringssvar til Plan- og udviklingsstrategi 2019-2030. Vi havde problemer med at vedhæfte filerne i høringsportalen, og tekstfelterne var for små til vores bemærkninger.

Med venlig hilsen

DN Lolland

DN Lollands hørings svar var ledsaget af dokument med følgende kommentarer til de enkelte temaer i strategien:

Tema 1 Femernforbindelsen

Ingen tvivl om Femern projektet kan blive en motor for udvikling. Tiden efter anlægsfasen efterlader et tomrum, dersom vi ikke formår at fastholde de mange midlertidigt etablerede virksomheder. Derfor anser DN Lolland produktionshavnens potentiale for fremtiden som værende et sats med alle de etablerede service- og konstruktionsvirksomheder. Lolland Kommune bør arbejde for fortsat erhverv og/eller turisme omkring produktionshavnen. DN Lolland anbefaler fortsat havn frem for at skaffe tilsvarende erhvervsarealer andre steder på bekostning af natur og landskab.

Det nye forland bør også rumme et gigantisk depot for de bedste digebygningsmaterialer. Siden den første planlægning af forlandet, som opbygges af jord fra tunneludgravningen, er hele Sydlollands kyst erklæret for risikozone for oversvømmelse. Et digebrud vil være altødelæggende for Lolland med de kommende udviklingsplaner i kystzonen foruden de allerede betydelige sommerhuskoncentrationer. Det er afgørende for Lollands fremtid, at der laves en ny helhedsplan for forlandet. I den gældende plan for forlandet skal der etableres et fuldt funktionsdygtigt dige mod Østersøen over en 6-7 km strækning. I sig selv et stort anlægsbudget som lige så godt kunne være brugt på forstærkning af det Sydlollandske dige. Det er virkelig molboagtigt at tunneljord sejles ind i pramme på lavt vand ved forlandet og dynges op med gravemaskiner for at danne forlandet, visse steder i op til 12-13 m i højden. Det er kun et spørgsmål om at omdirigere disse pramme til at sejle hen langs kysten, og lade de samme gravemaskiner grave jorden ind på diget.

Den nye station øst for Rødby bør allerede nu have højeste opmærksomhed. Der er mindre end 10 år til at få etableret støjvolde og beplantninger, så stationen kan blive centrum for ny bosætning. Hvis der ikke satses på bosætning ved stationen får vi aldrig glæde af den hurtige forbindelse til metropolerne. De hurtige tog vil simpelthen ikke stoppe i Rødby Station, hvis der ikke er en betydelig af- og påstigning. DN Lolland ser et potentiale for bosætning for selvhjulpne familier, der pendler ud og ind til velbetalte job i storbyerne; men selv foretrækker at bo i rolige, naturskønne omgivelser.

Tema 3. Vækst og udvikling

DN Lolland er ikke enig i, at der er behov for nye sommerhusudstyknings. Fakta er, at op mod 30% af Lollands sommerhusgrunde er ubebyggede. Dertil kommer, som det fremhæves i udviklingsstrategien, "at mange af de eksisterende huse er i en ikke tidssvarende standard til kommerciel udlejning". Der er slet ikke behov for nye udstyknings og slet ikke i den betrængte kystnærhedszone. DN Lolland ønsker at fastholde den meget fine planlægning i kystzonen med områder til sommerhuse og friområder til natur. Turisterne søger til Lolland for at opleve fred, ro, nattehimmel og natur.

DN forstår godt Københavns ønske om, at vi andre skal bidrage med CO2 neutraliteten. Men her skal det virkelig handle om noget for noget. I Lolland Kommune skal vi ikke ødelægge vores egne omgivelser for at bidrage til storbyens ambitioner. Vindmøllerne står mange steder på Lolland og senest skyder massive solcelleprojekter op. Lige nu er det kun manglende aftag af den grønne energi, som holder igen på hundrede ha'er med solcelleanlæg. Det er bydende nødvendigt med planlægning på området, og så burde det være en selvfølge at ikke hver eneste solcelleprojekt efterfølgende ledsages af dispensationer.

Det må være indlysende, at overskudsenergien fra den grønne omstilling lagres lokalt i forbindelse med produktionen. Lige nu venter en meget stor elproduktion fra solceller på at komme til hovedstadsområdet. Det er uhensigtsmæssigt at udbygge elnettet til at kunne klare spidsproduktionen, når det både blæser og solen skinner. Lolland kommune skal længere frem i skoene for at etablere lagringsfaciliteter for overskydende el. Det er fint at arbejde for forsøgsordninger med nedsat afgift for nye energikrævende virksomheder; men at kunne levere den grønne energi alle døgnets timer er

noget virksomheder fremover kan markedsføre sig på. Derfor skal Lolland for erhvervsliv og beskæftigelse have fokus på lagring af el.

Revision af kommuneplanen

DN Lolland anbefaler at få tegnet Grønt Danmarkskort som led i skabelsen af mere sammenhængende natur og til sikring af biodiversiteten.

DN Lolland kan ikke umiddelbart få øje på nye placeringsmuligheder for vindmøller over 150 m og må i stedet henvise til placering på havet.

Solceller bør placeres på tilnærmelsesvis vandrette arealer, randbeplantes og ikke være større end 25 ha. De meget store koncentrationer af solcelleanlæg bør begrænses af en bebyggelsesprocent for et givent område for at forhindre at borgerne skal se egne ejendomme falde i værdi.

Administrationens bemærkninger:

Til tema 1:

DN Lollands bemærkninger om tema 1 er i tråd med strategiens ambition om at skabe erhvervsudvikling og vækst med et langsigtet perspektiv og udnytte den nye geografi, som Lolland bliver en del af med Femernforbindelsen. Til de enkelte emner bemærkes:

Erhvervsudvikling: Det er som DN Lolland også er inde på, afgørende at have blik for "tiden efter" og dermed de langsigtede udviklings- og vækstperspektiver, som Femern projektet åbner. Kommunen er også enig i synspunktet om, prioritering af (fortsat) udvikling af produktionshavnen i Nakskov som væsentlig for at indfri denne ambition. I strategien fokuseres der på erhvervsudvikling og styrke rammebetingelserne for et stærkt lokalt erhvervsliv for tiltrække nye virksomheder til området. Tiltrækning er også forbundet med tilstedeværelsen af attraktive erhvervsarealer.

Forlandet og diger: Der er mange spændende perspektiver i det nye forland, som ventes etableret uden for Lollands sydkyst i takt med at byggeriet af tunellen skrider frem. Det nye forland er behandlet i VVM-afgørelsen for Femernforbindelsen og er en del af anlægsloven (Lov om anlæg og drift af en fast forbindelse over Femern Bælt med tilhørende landanlæg i Danmark). I loven bemyndiges Femern A/S til at anlægge og drive en fast forbindelse over Femern Bælt. Det er dermed Femern A/S, der kan tage stilling til om jorden kan anvendes til andre formål i overensstemmelse med anlægsloven. Lolland Kommune følger planerne for det nye forland tæt og vil varetage sine interesser i dialogen med bygherre om anvendelse og udvikling af de nye områder.

Det nye stationsområde: Den nye station er en vigtig del i de videre planer for området. Rødby er sammen med Holeby og Rødbyhavn udpeget til et udviklingsområde centreret omkring den nye station. I Kommuneplan 2017-2029 er der udlagt en kommuneplanramme til blandet byområde, der åbner mulighed for etablering af boliger i tilknytning til den nye station. Kommunen er enig i, at togdrift fra stationen mod Hamborg og København er et vigtigt element i at fastholde og tiltrække bosætning. Kommunen vil varetage interesser for at den nye station får en pendlervenlig togbetjening. I arbejdet med den kommende kommuneplansrevision vil kommunen kigge nærmere på, om der er grundlag for at udlægge nye rammer eller udvide eksisterende kommuneplanrammer til bosætning omkring den nye station.

Til tema 3:

Sommerhusudstyknings. Turisme og udvikling af kommunens sommerhusområder er et centralt element i Lolland Kommunes ambition om vækst og udvikling. Omplacering af uudnyttede eksisterende sommerhusområder giver mulighed for at udvikle sommerhusområderne, så der skabes et attraktivt udbud af kystnære sommerhusudlæg, som er i overensstemmelse med de krav og ønsker, som turister og sommerhusejere har i dag. Der henvises til administrationens bemærkninger til høringssvar fra Bredfjed Grundejerforening.

Grøn omstilling: CO2-neutralitet og klimadagsordenen er vigtig. DN Lollands synspunkt om, at det også handler om at få lokalt udbytte af investeringer i den grønne omstilling på Lolland er i tråd med strategien. Lollands har en ambition om at bruge sin stærke position som produktionssted for grøn

energi til at blive foregangskommune inden for den grønne omstilling. Et nøgleelement i strategien om vækst og udvikling er at tiltrække nye virksomheder til Lolland, herunder grønne virksomheder. Lolland Kommune kan tilbyde gode rammer for udvikling af grøn energiformer. Kommunens mål om at tiltrække grønne virksomheder er samtidig en strategi om at skabe langsigtet og bæredygtig vækst og udvikling til vores område og nye lokale arbejdspladser.

Kommunen er også enig med DN Lolland i, at der er perspektiv i at tiltrække faciliteter til udvikling og lagring af grøn energi. Bemærkningerne i fht. planlægning for solcelleanlæg vil blive inddraget i det videre arbejde med revision af kommuneplanen.

Til revision af kommuneplanen:

Grønt Danmarkskort: Kommunen har en ambition om at udvikle naturens mangfoldighed og skabe mere borgernær natur, hvilket fremgår af forslaget side 12. DN Lollands forslag om et Grønt Danmarkskort som led i at skabe mere sammenhængende natur og biodiversitet vil blive inddraget i arbejdet med kommuneplansrevisionen.

Region Sjælland: Høringssvar til Lolland Kommunes forslag til Plan- og Udviklingsstrategi 2019-2030

Region Sjællands høringssvar til Lolland Kommunes forslag til Plan- og Udviklingsstrategi 2019-2030

Region Sjælland har modtaget forslag til Plan- og Udviklingsstrategi 2019-2030 for Lolland Kommune med frist for bemærkninger den 1. november 2019. Regionen har med stor interesse læst forslaget.

Region Sjælland er ansvarlig for at koordinere den regionale udvikling på tværs af de 17 kommuner i regionen og for at sikre et positivt samspil med tilgrænsende regioner.

I 2019 danner Region Sjællands Vækst- og Udviklingsstrategi 2019-2022 ramme for dette arbejde. En Regional Udviklingsstrategi for Region Sjælland er under udarbejdelse.

Regionen forudsætter, at der i Plan- og Udviklingsstrategi 2019-2030 er taget hensyn til, hvordan Lolland Kommunes målsætninger og indsatser bedst muligt hænger sammen med de strategiske mål og partnerskaber for vækst og udvikling i hele Region Sjælland.

Vi ser samtidig gode muligheder for, at Region Sjælland og andre regionale aktører kan deltage i og bidrage til flere af Lolland Kommunes temaer. Det gælder:

- "Tema 1 Femernforbindelsen og nye muligheder for Lolland", hvor Region Sjælland og Lolland Kommune deltager i et Femern Partnerskab sammen med andre parter, der skal udnytte forbindelsen over Femern Bælt til at skabe udvikling, vækst og beskæftigelse.
- "Tema 2 Det gode liv på Lolland", hvor Region Sjælland gerne deltager i indsatser omkring kvalificeret arbejdskraft samt udvikling af landsbyerne, der gør dem til rammen for det gode liv.
- "Tema 3 Vækst og udvikling", hvor Region Sjælland fortsat ønsker at samarbejde med Lolland Kommune om at sikre de gode vilkår for vækst og udvikling. Det gælder bl.a. det fælles arbejde i Greater Copenhagen, arbejdet med at sikre god digital infrastruktur samt indsatser omkring den grønne omstilling og klima.
- "Tema 4 Social omstilling", hvor Region Sjælland samarbejder med kommuner og uddannelsesinstitutioner om at sikre en bred uddannelsesdækning samt at alle unge får sig en uddannelse, også de mest sårbare unge.

Med venlig hilsen

Thomas Aarup Larsen

Administrationens bemærkninger:

Administrationen er enig i, at man skal opsøge og indgå i samarbejder med Region Sjælland, andre kommuner og Greater Copenhagen om at finde løsninger på fælles udfordringer i den regionale geografi.

Lolland Kommune indgår allerede i dag i en række velfungerende regionale og tværkommunale samarbejder med fokus på kvalificeret arbejdskraft og bosætning, digital infrastruktur, grøn omstilling og klima og deltager også i tiltag med sigte på uddannelsesdækning til den regionale geografi og udveksling af idéer og forslag til, hvordan vi sikrer at flere unge får en uddannelse udover folkeskoleniveau. Endvidere indgår kommunen i dialog med regionen om forbedret lægedækning på Lolland og den landsdel vi er en del af.

Som nævnt i strategiens side 15, er Lolland Kommune en del af Greater Copenhagen. Samarbejdets ambition om at blive den første CO2 neutrale region i verden spiller godt sammen med kommunens mål om at være i front på den grønne agenda og tiltrække virksomheder, og dermed nye arbejdspladser, der arbejder med fremtidens grønne energi.

Regionens bemærkninger er i tråd med strategiens indhold og giver ikke anledning til ændringer i strategien.

Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse: Høringsvar vedrørende Lolland Kommunes forslag til Plan- og Udviklingsstrategi 2019-2030

Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse har modtaget forslag til Lolland Kommunes Plan- og Udviklingsstrategi 2019-2030.

Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse bemærker, at der i forslaget nævnes, at der skal undersøges mulighed for udpegning af vindmølleområder med vindmøller over 150 m.

I den forbindelse skal Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse gøre opmærksom på, at vindmøller kan påvirke Forsvarsministeriets radarovervågning og telekommunikation m.v., som beskrevet i Erhvervsstyrelsens "Oversigt over nationale interesser i kommuneplanlægningen".

Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse skal opfordre til, at blive inddraget i processen så tidligt så muligt, gerne allerede i den indledende planlægningsfase for vindmølleprojekterne, så potentielle påvirkninger og konsekvenser af projekterne kan afdækkes i forhold til Forsvarsministeriets nationale interesser.

For yderligere information vedrørende Forsvarsministeriets interesser for vindmøller i kommuneplanlægningen, henvises der til Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelses hjemmeside:

www.ejendomsstyrelsen.dk/omos/samarbejdspartnere

Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse har ikke yderligere bemærkninger til Lolland Kommunes forslag til Plan- og Udviklingsstrategi 2019-2030.

Eventuelle henvendelser i sagen bedes rettet til sagsbehandler Inge Haugaard Nielsen på mail fes-nps24@mil.dk eller via telefon 72813289.

Med venlig hilsen

Jane Fuglsang Bech

chefkonsulent
Chef for Natur- og Plansektionen

Administrationens bemærkninger:

Administrationen har noteret sig ønsket om tidlig inddragelse i planlægning og udpegning af nye områder til vindmøller over 150 meter af hensyn til Forsvarsministeriets nationale interesser. Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer. Kommunen vil inddrage Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse i forbindelse med den kommende kommuneplansrevision.

Vejdirektoratet: Bemærkninger til Lolland Kommunes Plan- og Udviklingsstrategi 2019-2030 – Lolland Lever Livet

Vejdirektoratet har den 4. september 2019 fra Plandata.dk modtaget meddelelse om Lolland Kommunes Plan- og Udviklingsstrategi 2019-2030 – *Lolland Lever Livet*. Idéer, forslag og kommentarer til strategien kan sendes til Lolland Kommune i perioden frem til den 1. november 2019.

Planstrategien er af interesse for Vejdirektoratet – som statslig sektormyndighed på vejområdet – idet strategien er "optakten" til den kommuneplanrevision, som Lolland Kommune skal lave i løbet af 2021.

Til orientering kan det allerede nu oplyses, at Vejdirektoratet i forbindelse med kommuneplanrevisionen vil have særlig fokus på de punkter i "Oversigt over nationale interesser i kommuneplanlægningen, Erhvervsstyrelsen, marts 2018", som har betydning for de statslige vejinteresser i Lolland Kommune. Det handler i særdeleshed om de krav til kommuneplanlægningen, som fremgår af oversigtens afsnit 4.2 "Trafikanlæg og andre infrastruktur anlæg", og som vedrører følgende temaer i kommuneplanforslagets hovedstruktur og retningslinjer:

- Det overordnede vejnet (det eksisterende og det planlagte samt arealreservationer hertil) – herunder også stier.
- Byvækstområder og disses eventuelle adgang til eller nærheden af det overordnede vejnet.
- Placering af transporttunge erhverv.
- Lokale projekter, som forudsætter vejadgang til det overordnede vejnet.
- Skovrejsningsområder nær det overordnede vejnet.
- Vindmølleområder nær det overordnede vejnet.

Vejdirektoratet har gennemgået det foreliggende planstrategi og har noteret sig, at Lolland Kommune har besluttet at foretage en delvis revision af den gældende kommuneplan. Revisionen vil omhandle følgende emner: "Strategisk planlægning for landsbyer", "Boliger", "Erhverv", "Produktionserhverv", "Detailhandel", "Turisme og friluftsliv", "Kulturarv", "Landskab", "Natur", "Vand", "Klima", "Teknik, miljø og forsyning" og "Elforsyning, solcelleanlæg og vindmøller".

Vi har desuden noteret os, at det under "Tema 3 Vækst og udvikling" beskrives, at Lolland Kommune ønsker at give gode rammer for nye og eksisterende virksomheder. Lolland Kommune har i den forbindelse særlig fokus på en opgradering af rute 9 og en fremskudt færgehavn ved Tårs, som der er højt prioriterede infrastrukturprojekter for kommunen i bestræbelserne på at styrke den fysiske infrastruktur og mobiliteten i kommunen og på tværs af landsdelene.

Vejdirektoratet har herudover ikke umiddelbart noteret sig forhold i relation til statsvejnettet, som vi finder anledning til at bemærke på nuværende tidspunkt. Vejdirektoratet imødeser Lolland Kommunes tilvejebringelse af forslag til ny kommuneplan.

Afsluttende bemærkninger:

Vejdirektoratet opfordrer til en tidlig dialog om planlægningsmæssige forhold i Lolland Kommune, såfremt der i forbindelse med det videre arbejde med kommuneplanrevisionen findes at være forhold i relation til statsvejnettet, som med fordel kan drøftes og afklares inden offentliggørelsen af kommuneplanforslaget.

Undertegnede sagsbehandler kan i den forbindelse kontaktes på direkte tlf.nr. 7244 2939 eller på e-mail rsw@vd.dk.

Venlig hilsen

Rikke Schade Weje
Landinspektør

Administrationens bemærkninger:

Vejdirektoratets bemærkninger giver ikke anledning til ændringer i forslaget. Kommunen har noteret sig ønsket om tidlig inddragelse om planlægningsmæssige forhold, hvis revisionsarbejdet viser sig at omfatte forhold med relation til statsvejnettet.

Banedanmark: Vedr. fremlagte kommuneplanstrategi 2019-2030

Til Lolland Kommune

Banedanmark har via abonnementet på Plandata fået besked om jeres fremlagte forslag til kommuneplanstrategi - "Plan- og Udviklingsstrategi 2019 for Lolland Kommune 2019 - 2030 - Lolland Lever Livet".

Vi skal for god ordens skyld oplyse, at vi ikke har bemærkninger til forslaget.

Banedanmark er ansvarlig for behandlingen af de personoplysninger, vi modtager om dig. Læs mere om vores persondatapolitik på banedanmark.dk. Hvis du sender følsomme eller fortrolige oplysninger til os, opfordrer vi til, at du bruger din digitale postkasse på borger.dk eller virk.dk

Christian Granzow Holm
Studertermedhjælper
Banedanmark
Arealer & Forvaltningsmyndighed
Vasbygade 10
2450 København

Administrationens bemærkninger:

Ingen bemærkninger.

Samlet overblik over ændringer og rettelser til forslaget

Denne sidste del af hvidbogen har til formål at give et samlet overblik over de ændringer i strategien, som administrationen indstiller til Byrådets endelige vedtagelse.

Ændringer som følge af offentlig høring

Som det fremgår af administrationens bemærkninger til Ø-kontaktudvalgets høringssvar, indstiller administrationen at følge Ø-kontaktudvalgets ændringsforslag til nogle afsnit i tema 2: Det gode liv på Lolland.

For det samlede overblik gentages de konkrete ændringsforslag, som administrationen indstiller indarbejdet i strategien:

Side 11: "Prioriteret by- og boligudvikling de kommende 10 år". Ny tekst:
"I 2030 skal Lolland kommune fortsat have stærke lokalsamfund, beboede øer med helårssamfund, levende købstæder og byrum til gavn for borgere, detailhandel og turister (... resten af afsnit er uændret)."

Side 11: "By og land er hinandens forudsætninger". Ny tekst:
Lolland er en geografisk stor kommune med historiske købstæder, mange landsbyer, beboede småøer og store landdistrikter.... Lolland Kommune vil fortsat prioritere at udvikle kommunens landdistrikter, øer og landsbyer til fremtidens behov (... resten af afsnit er uændret)."

Side 13: Borgernær natur
"I andre områder vil borgerne kunne få storslåede naturoplevelser, f.eks. på færgefart til Femø, Fejø og Askø-Lilleø, sejlture på naturpark Maribosøerne og naturpark Nakskov Fjord, vilde heste i Saksfjed Inddæmning samt opleve ny pionernatur (... resten af afsnit er uændret)."

Eksempel side 15 udbygges med også at omfatte havet. Indstilles indarbejdet på baggrund af Ø-kontaktudvalgets forslag. Ny tekst:

Side 15: Et attraktivt turismeområde
"(...) Med kysten, havet, naturen, kulturen, de lokale fødevarer, attraktive oplevelses- og aktivitetsmuligheder og kommunens grønne profil er der et rigtig godt udgangspunkt at arbejde videre med (... resten af afsnit er uændret)."

Administrative rettelser og ændringer

Efter første behandlingen og under offentlighedsfasen har der vist sig behov for at indarbejde en række administrative rettelser til planforslaget. Rettelserne er affødt af forskellige årsager. F.eks. rettelser i strategien som følge af landspolitiske beslutninger, slåfejl i graf- og tabeller i baggrundsanalysen og præcisering og uddybninger af emner i tema 4 på baggrund af politiske tilkendegivelser i Byrådet.

På de følgende sider gennemgås de administrative rettelser, som administrationen indstiller indarbejdet i den endelige Plan- og udviklingsstrategi:

Strategidelen

Tema 3 - Rute 9

Regeringen har besluttet at tilbagerulle trafikaftalen fra efteråret 2017, hvor den tidligere regering og DF besluttede, at der skulle etableres en omfartsvej ved Nørreballe. Den nye regering har oplyst, at de satser på at have en ny trafikaftale på plads senest sommeren 2020. Lolland Kommune arbej-

der – som hidtil - sammen med Svendborg, Langeland og Guldborgsund kommuner for at sikre statslig økonomi til opgradering af rute 9 og en fremskudt færgenhavn ved Tårs.

I lyset af tilbagerulning af trafikaftalen foreslår administrationen, at omtalen af omfartsvej ved Nørreballe udgår. Første del af afsnittet om Rute 9, side 17 foreslås rettet til:

”Det er vigtigt at sikre statslig økonomi til infrastrukturprojekter. Rute 9 er en hovedfærdselsåre på Lolland. En opgradering af den statslige rute 9 til motortrafikvej og en fremskudt færgenhavn ved Tårs er højt prioriterede infrastrukturprojekter for Lolland Kommune. Opgradering af hele rute 9 vil styrke og forbedre mobiliteten på erhvervs- og arbejdsmarkedet på tværs af hele Fyn og Lolland-Falster (... sidste del af afsnittet er uændret).”

Tema 3 - Et attraktivt turismeområde

Der henvises til administrationens bemærkninger til Bredfjed Grundejerforenings hørings svar. Som det fremgår, er der en fejl i angivelsen af antal ha, som omplaceres. Den relevante sætning i afsnittet i forslaget side 15 indstilles derfor ændret til:

”Lolland Kommune omplacerer 48,4 ha uudnyttede sommerhusarealer til mere kystnæreområder (... resten af sætning og afsnit foreslås ikke ændret).”

Tema 4 – En stærk næste generation

Under høringsfasen har der været en parallel politisk behandling og tilkendegivelse om unge- og skoleområdet.

Administrationen foreslår på denne baggrund en opdatering af afsnittet, således teksten i højere grad end i det foreliggende forslag afspejler politiske tilkendegivelser og politik på området.

Afsnit side 19-20, ”En stærk næste generation” udgår. Administrationen indstiller, at følgende nye tekst indarbejdes:

”En stærk næste generation

Et bæredygtigt Lolland starter i dagtilbud og fortsætter i grundskolen og forudsætter, at både dagtilbud og grundskolen giver børn mulighed for at udvikle sig og blive så dygtige, som de kan. En stærk næste generation bliver kun en realitet, hvis vi fastholder en høj kvalitet i vores tilbud og insisterer på at skabe sammenhæng i indsatserne på tværs.

Befolkningsudviklingen betyder, at kommunens tilbud løbende må tilpasses, så der kan skabes råderum til at sikre kvalitet i læringsmiljøerne, herunder mere tidssvarende faciliteter.

Forældrene skal inddrages som aktive medspillere fra børnene er helt små og være med til at finde løsninger for deres barn med udgangspunkt i deres ressourcer og forudsætninger. De gode historier fra folkeskolen skal være medvirkende til, at forældre betragter folkeskolen som det naturlige valg for deres børn.

Den positive udvikling i erhvervslivet og beskæftigelsen på Lolland betyder, at alle muligheder skal tages i brug for at give børn og unge de kompetencer, der efterspørges på fremtidens arbejdsmarked. Børn og unge skal gennem deres skolegang opleve, at de bliver klogere på deres fremtidige karrierevalg og får viden om de mangfoldige muligheder, der er på fremtidens arbejdsmarked.

Alle unge skal nå længst muligt med de forudsætninger og interesser, de har. Fremtidens arbejdsmarked kræver, at vi giver børnene de bedste muligheder for uddannelser, der på lang sigt vil forbedre den enkeltes situation. Her kan en erhvervsuddannelse vise sig at

være en god investering. Derfor er et tæt samarbejde mellem folkeskole, ungdomsuddannelsesinstitutioner og erhvervslivet en meget vigtig prioritering.”

Tema 4 – Sundhed og ældre

På baggrund af politiske tilkendegivelser indstiller administrationen, at afsnittet om sundhed og ældre splittes op i to selvstændige afsnit med nye overskrifter. I hovedsagen er der tale om en præcisering og udbygning af temaerne. Den nye tekst om sundhed og forebyggelse udtrykker mere klart, at dagsordenen gælder for den brede befolkning.

Side 20, afsnit ”Sundhed og ældre” udgår. Administrationen indstiller, at følgende nye tekst indarbejdes:

”Sundhed og forebyggelse

Sundheden blandt Lolland Kommunes borgere er udfordret. Der aflæses blandt andet i middellevetiden, som er 3 år kortere end landsgennemsnittet og flere borgere har også mange leveår med dårligt helbred. Årsagerne hertil er i høj grad rygning, alkohol, fysisk inaktivitet, mental mistrivsel og kronisk sygdom. Ser man samlet på alle borgere i Lolland Kommune, er den generelle dårlige sundhedstilstand primært et resultat af den sociale ulighed i sundhed, som rammer dobbelt i form af både tidlig død og flere år med nedsat livskvalitet og funktionsnedsættelser.

Derfor arbejdes der intensivt og tværpolitisk på at styrke borgernes sundhed. Byrådet har nedsat politisk styregruppe for Folkesundhed med to formål. For det første at skabe synlighed omkring en række prioriterede indsatser, der bidrager til at øge folkesundheden og skabe det sunde samfund. For det andet skal styregruppen understøtte kontakter, netværk og partnerskaber mellem aktører, der arbejder for sunde fællesskaber. Styregruppen skal rådgive byrådet og de stående udvalg, og vil have et særligt fokus på fysisk aktivitet og sunde fællesskaber.

Kommunen har med indsatsen for folkesundheden fokus på livskvalitet gennem hele livet, og borgere i alle aldre inddrages og forventes at tage et ansvar for egen sundhed og omsorg. I perioden vil der blive arbejdet på at fokusere aktiviteterne og prioritere i indsatsen, så den har mest mulig effekt.

Ældre og det nære sundhedsvæsen

Relativt flere ældre, stigende udgiftspres og mangel på sundhedspersonale betyder, at det er tvingende nødvendigt at gentænke måden hvorpå, vi leverer service på ældreområdet.

Udgangspunktet for ældreplejen i Lolland kommune er rehabilitering. Det betyder, at alle borgere skal motiveres og hjælpes til at klare mest muligt selv.

For at fremtidssikre ældreplejens effektivitet og kvalitet er det nødvendigt, at der sker en løbende tilpasning af tilbudsstruktur og udbud af boligformer. I den sammenhæng ses en lovende tendens på landsplan, hvor ældre flytter i seniorbofællesskaber. Disse fællesskaber kan være med til at sikre livskvalitet, og at ældre borgere forbliver selvhjulpne længst muligt.

Forsøg med velfærdsteknologiske løsninger har vist positive resultater og vil frem mod 2030 i stigende grad integreres i plejen. Det sker både af hensyn til kvalitet i servicen og af hensyn til ressourceoptimering og bedring af arbejdsmiljøet.

I takt med udbygningen af det nære sundhedsvæsen overtager kommunerne flere og flere opgaver fra regionerne. Det kræver at ældreplejen rustes til at kunne håndtere flere og mere komplekse forløb, og at samarbejdet med læger og sygehuse udbygges.

Nye boligformer, udvikling af nye digitale løsninger på pleje- og ældreområdet og aktivering af civilsamfundet kan være nogle af svarene på, hvordan kommunen på sigt skaber

sammenhæng mellem udfordringer og muligheder på ældreområdet. Det er en central opgave at definere, hvordan næste generation af ældrepleje skal se ud.”

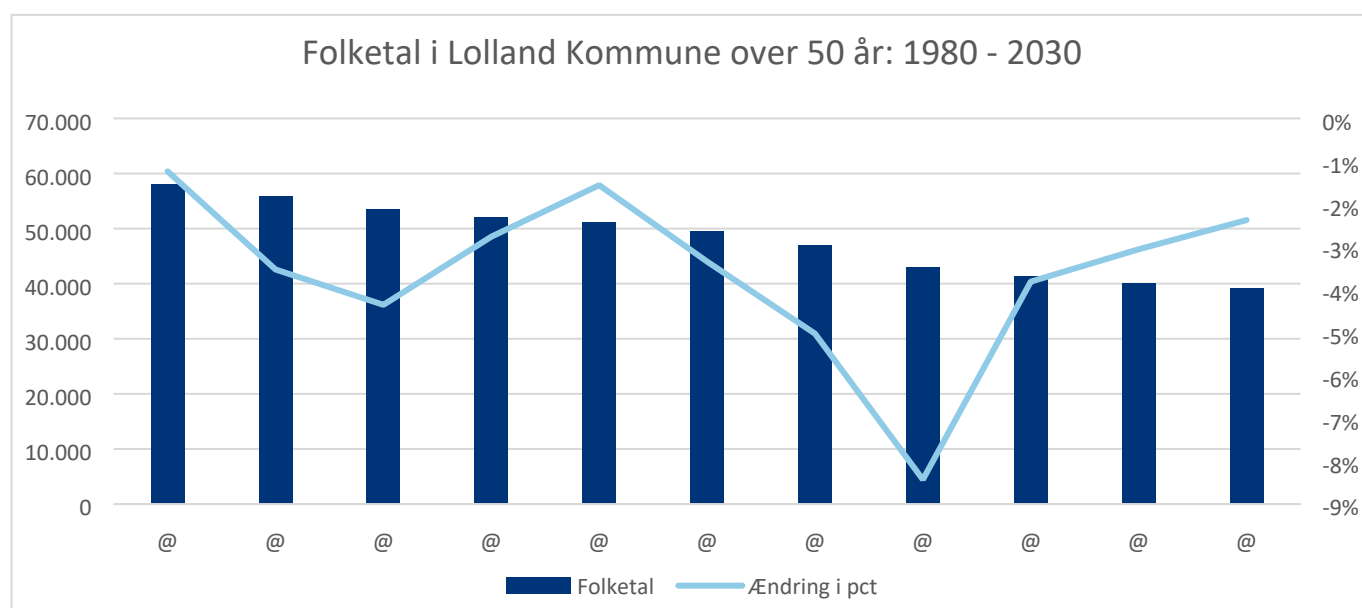
Baggrundsanalysen

Administrationen indstiller at rette nogle småfejl i graf- og tabelmateriale mv. i baggrundsanalysen.

Indledning

Graf side 22 viser befolkningsudviklingen historisk og fremskrevet. Grafens bevægelse, som viser ændring i procent (nedenfor vist med lyseblåt), er behæftet med en fejl. Foreslås erstattes af ny graf.

Ny graf:

Tabel side 23, øverst med viser fremskrivning af aldersfordeling (fordelt på forskellige aldersintervaller) i 2050. Administrationen har konstateret, at der er indsnæget sig en afrundingsfejl i tabellen, således at yderste højre kolonne (med andel år 2030) summer op med 101%.

Ny tabel:

Alder	Antal	Andel (år 2019)	Antal	Andel (år 2030)
0-15 årige	5 854	14%	5 373	14%
16-64 årige	23 635	57%	20 295	52%
65-79 årige	9 295	22%	9 206	23%
80+ årige	2 831	7%	4 295	11%

Graf side 3, nederst med titlen "Befolkningsfremskrivning 2019". Det foreslås, at titel på graf ændres til: "Befolkningspyramide 2019".

Uddannelse og arbejde

På side 30 omtales befolkningens uddannelsesniveau. Tallene summer op med 100,2%. Der er tale om en afrundingsfejl på andelen af kort-, mellemlang og bacheloruddannede og lang, videregående uddannede og ph.d.

Tallene erstattes med disse:

- *Kort-, mellemlang og bacheloruddannelse 13,9%*
- *Lang, videregående uddannelse og ph.d. 2,3%*

Hvidbog til Plan- og udviklingsstrategi 2019-2030

December 2019

Lolland Kommune
Jernbanegade 7
4930 Maribo
www.lolland.dk